

פרשת בחוקותי – שישי

(כב) **וְאִם אֶת־שְׂדֵה מִקְנָתוֹ כֵּב וְאִם יֵת חֶקֶל אֲשֶׁר לֹא מִשְׁדֵּה אַחֲזָתוֹ זִבְנוּהִי, דָּלָא מִחֶקֶל יִקְדִּישׁ לַיהוָה:**
אחסנתיה יקדיש, קדם יי.

רס"א **וְאִם אֶת־שְׂדֵה מִקְנָתוֹ וְגו':** חלוק יש בין שדה מקנה לשדה אחזה, ששדה מקנה לא תתחלק לכהנים ביובל, לפי שאינו יכול להקדישה, אלא עד היובל, שהרי ביובל היתה עתידה לצאת מידו ולשוב לבעלים, לפיכך אם בא לגאלה, יגאל בדמים הללו הקצובים לשדה אחזה. ואם לא יגאל ומכרה הגזבר לאחר, או אם לא יגאל הוא בשנת היובל "ישוב השדה לאשר קנהו מאתו" – אותו שהקדישה. ופן תאמר: "לאשר קנהו", הלוקח הזה האחרון מאתו, וזהו הגזבר! לכן הצרך לומר: "לאשר-לו אחזת הארץ", מירשת אבות, וזהו בעלים הראשונים שמכרה למקדיש:

(כג) **וְחִשְׁב־לוֹ הַכֹּהֵן אֶת מִכְסַּת הָעֶרְכָּךְ עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל וְנָתַן אֶת־הָעֶרְכָּךְ בַּיּוֹם הַהוּא קֹדֶשׁ לַיהוָה:**
כג ויחשיב ליה כהנא, ית נסיב פרסניה, עד, שתא דיובילא; ויתין ית פרסניה ביומא ההוא, קדשא קדם יי.

(כד) **בְּשַׁנַּת הַיּוֹבֵל יָשׁוּב הַשְּׂדֵה לְאֲשֶׁר קָנָהוּ מֵאִתּוֹ לְאֲשֶׁר־לוֹ אַחֲזַת הָאָרֶץ:**
כד בשתא דיובילא יתוב חקלא, לדזבניה מניה לדדיליה, אחסנת ארעא.

(כה) **וְכָל־עֶרְכָּךְ יִהְיֶה בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֲשָׂרִים גֵּרָה יִהְיֶה הַשֶּׁקֶל:**
כה וכל פרסניה יהי, בסלעי קדשא: עשרין מעין, יהי סלעא.

רס"א **וְכָל־עֶרְכָּךְ יִהְיֶה בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ:** כל ערכך שכתוב בו 'שקלים', יהיה בשקל הקדש. עשרים גרה: עשרים מעות, כף היו מתחלה ולאחר מכאן הוסיפו שתות, ואמרו רבותינו: שש מזה כסף דינר, עשרים וארבע מעות לסלע:

(כו) **אֶת־בְּכוֹר אֲשֶׁר־יִבְכֹּר לַיהוָה בְּבִהְמָה לֹא־יִקְדִּישׁ אִישׁ אֹתוֹ אִם־שׁוֹר אִם־שֶׁה לַיהוָה הוּא:**
כו ברם בכרא דיתבכר קדם יי, בבעירא לא יקדיש גבר, יתיה: אם תור אם אמר, דיין הוא.

רס"א **לֹא־יִקְדִּישׁ אִישׁ אֹתוֹ:** לשם קרבן אחר לפי שאינו שלו.

(כז) **וְאִם בְּבִהְמָה הַטְּמֵאָה וּפְדָה בְּעֶרְכָּךְ וַיִּסַּף חֲמִשָּׁתוֹ עָלָיו וְאִם־לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר בְּעֶרְכָּךְ:**
כז ואם בבעירא מסאבא ויפרוק בפרסניה, ויוסיף חמשיה עלוהי; ואם לא יתפריק, ויזדבן בפרסניה.

רס"א **וְאִם בְּבִהְמָה הַטְּמֵאָה וְגו':**
אין המקרא הזה מוסב על הבכור, שאין לומר בבכור בהמה טמאה "ופדה בערכך", וחמור אין זה, שהרי אין פדיון פטר חמור אלא טלה, והוא מתנה לכהן ואינו להקדש, אלא הכתוב מוסב על ההקדש, שהכתוב שלמעלה דבר בפדיון בהמה טהורה שהוממה, וכאן דבר במקדיש בהמה טמאה לבדק הבית. ופדה בערכך: כפי מה שיעריכנה הכהן. ואם לא יגאל: על־ידי בעלים (ת"כ): ונמכר בערכך: לאחרים:

(כח) **אֶת־כָּל־חֵרֶם אֲשֶׁר יֵחֶרֶם אִישׁ לַיהוָה מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מֵאֲדָם וּבְהֶמָּה וּמִשְׁדֵּה אַחֲזָתוֹ לֹא יִמָּכַר וְלֹא יִגָּאֵל כָּל־חֵרֶם קֹדֶשׁ־קֳדָשִׁים הוּא לַיהוָה:**
כח ברם כל חרמא דיתרים גבר קדם יי מכל דליה, מאנשא ובעירא ומחקל אחסנתיה לא יזדבן, ולא יתפריק: כל חרמא, קדש קדשין הוא קדם יי.

רס"א **אֶת־כָּל־חֵרֶם וְגו':** (תורת כהנים): נחלקו רבותינו בדבר. יש אומרים: 'סתם חרמים להקדש', ומה אני מקיים (במדבר יח, יד): "כל חרם בישראל לך יהיה?" בחרמי כהנים, שפרש ואמר: "הרי זה חרם לכהן!" ויש שאמרו: 'סתם חרמים לכהנים'. לא ימכר ולא יגאל: אלא ינתן לכהן. לדברי האומר: 'סתם חרמים' מפרש מקרא זה בסתם חרמים; והאומר: 'סתם חרמים לבדק הבית', מפרש מקרא זה בחרמי כהנים (ערכין כט), שהכל מודים שחרמי כהנים אין להם פדיון, עד שיבאו ליד כהן, וחרמי גבה נפדים. כל־חרם קדש־קדשים הוא: האומר: 'סתם חרמים לבדק הבית', מביא ראיה מכאן; והאומר: 'סתם חרמים לכהנים', מפרש "כל חרם קדש־קדשים הוא לה'". ללמד, שחרמי כהנים חלים על קדשי קדשים ועל קדשים קלים ונותן לכהן. כמו ששנינו במסכת ערכין: 'אם נדר, נותן דמיהם, ואם נדבה, נותן את טובתה'. מאדם: (ערכין כט) כגון שהחרים עבדיו ושפחותיו הפנענים: